

FIP CONSULTING
LINKING OPPORTUNITIES

Primăria Municipiului
HUNEDOARA

STUDIU DE DELIMITARE A ZONEI URBANE MUNICIPIUL HUNEDOARA

Beneficiar:

Municipiul HUNEDOARA

Consultant:

FIP Consulting S.R.L.

Proiect nr.:118

Livrabil: Studiu de delimitare a zonei urbane

Acest document a fost elaborat de FIP CONSULTING SRL pentru a fi utilizat de către Client, conform principiilor de consultanță general acceptate, a bugetului și a termenilor contractului încheiat între FIP CONSULTING și Client. Nicio terță parte nu poate utiliza în scop comercial informații, date și analize din acest document fără un acord scris expres acordat anterior de către Client și de către FIP CONSULTING SRL. Acordul FIP Consulting este obligatoriu pentru informațiile și datele cu caracter conceptual, strategic, design, modul de structurare și prezentare, precum și conceptele de inovare în mobilitate urbană. Preluarea acestora de către terțe parti poate constitui concurența neloială, astfel cum a fost prevăzută de Art. 2 din Legea 11/1991, în sensul că poate produce pagube constând în restrângerea elementelor de unicitate și avantaj competitiv. Copierea sau folosirea informațiilor incluse în acest raport în oricare alte scopuri decât cele prevăzute în Contract se pedepsește conform legilor internaționale în vigoare.

Sursa analizelor (figuri, planșe, tabele, diagrame etc.) este reprezentată de analiza Consultantului, dacă nu se specifică altceva.

2024

FIP CONSULTING
LINKING OPPORTUNITIES

COLECTIV
DE
ELABORARE

Lucia COZMA - Master urbanist

Mihnea Grădinaru - Master urbanist

Cristian-Andrei CIOCAN - Urbanist

Cuprins

1.	Date generale.....	5
1.1	Date de recunoaștere a documentației	5
1.2	Surse de documentare	5
2.	Contextul general.....	6
2.1	Rolul proiectelor de regenerare urbană	6
2.1.1	Context programatic, strategic și teritorial.....	6
2.1.2	Cadrul local pentru regenerare urbană (SIDU, PMUD, PUG).....	8
2.1.3	Context național și local	8
2.2	Scopul documentației	11
3.	Analiza situației existente	13
3.1	Localizare și conectivitate	13
3.2	Scurt istoric	14
3.3	Clima și fenomene naturale specifice	14
3.4	Context socio-economic.....	15
3.5	Încadrarea în raport cu spațiile verzi ale municipiului	18
3.5	Parcul Central și zona adiacentă	21
3.5.1	Localizare	21
3.5.2	Scurt istoric	21
3.5.3	Facilitățile și serviciile existente în zonă și în vecinătăți	22
3.6	Parcul Corvin și zona adiacentă.....	24
3.6.1	Localizare	24
3.6.2	Scurt istoric	25
3.6.3	Facilități și servicii existente în zonă și în vecinătăți	25
4.	Necesitatea și oportunitatea investiției.....	27
4.1	Parcul Central.....	27
4.2	Zona adiacentă Parcului Central	28
4.3	Parcul Corvin	29
4.4	Zona adiacentă Parcului Corvin	31
4.5	Concluzii	32
5.	Conceptul de regenerare și revitalizare urbană – principii și activități	34
6.	Delimitarea zonelor de regenerare urbană	37
7.	Concluzii	38

Figuri

Figură 1 - Încadrare în regiune, județ și teritoriu.....	13
Figură 3-2 - Evoluția populației în perioada 2014-2023, sursă date INS.....	15
Figură 3 - Piramida vârstelor din Hunedoara.....	16
Figură 4 - Populația pe grupe majore pe vârstă.....	16
Figură 5 - Straturile sistemului urban	18
Figură 6 - Sistemul de spații verzi de la nivel municipal	19
Figură 7 - Sistemul de spații verzi din zona Parcului Central.....	22
Figură 8 - Sistemul de spații verzi din zona Parcului Corvin.....	26
Figură 9 – Parcul Central - Imagini reprezentative cu vegetația	27
Figură 10 - Parcul Central - Dotări existente.....	27
Figură 11 - Parcul Corvin - Alei spontane și vegetație joasă degradată.....	30
Figură 12 - Parcul Corvin - Imagini reprezentative	30
Figură 13 - Imagini reprezentative cu zona verde adiacentă Parcului Corvin	31

1. Date generale

1.1 Date de recunoaștere a documentației

Beneficiarul documentului:

MUNICIPIUL HUNEDOARA

B-dul Libertății nr. 17

Telefon: 0254 716322

Elaborator document:

FIP CONSULTING S.R.L.

strada Cluceru Udricani | nr. 20 | etaj 3 | sector 3 | București

0746 055 334

www.fipconsulting.ro | proiecte@fipconsulting.ro

COZMA Lucia Elena - Specialist atestat în domeniul urbanismului

Aria de studiu:

Prin documentul de față se urmărește delimitarea zonelor de intervenție ale proiectelor de regenerare și revitalizare urbană: Parc Corvin și zona adiacentă și Parc Central și zona adiacentă Hunedoara.

Prezentul studiu este realizat pentru a răspunde cerințelor ORDONANȚEI DE URGENȚĂ nr. 183 din 28 decembrie 2022 privind stabilirea unor măsuri pentru finanțarea unor proiecte de regenerare urbană, care, în art. 4 alin. (3) stipulează următoarele: în situația în care prin planul urbanistic general nu au fost stabilite inițial zone pentru operațiuni de regenerare urbană (cum este și cazul Municipiului Hunedoara) delimitarea acestor zone se realizează în baza unui studiu elaborat de specialiști atestați în domeniul urbanismului.

1.2 Surse de documentare

- Strategia integrată de dezvoltare urbană Hunedoara
- Studii de fezabilitate/Proiecte tehnice care acoperă zonele de analiză
- Plan urbanistic general

2. Contextul general

2.1 Rolul proiectelor de regenerare urbană

Problematica regenerării urbane este de actualitate la nivel european, fiind subiect al reuniunilor și declarațiilor comune la nivelul U.E. (Declarația de la Toledo, 2010) și a Consiliului Europei (Conferința Europeană a Miniștrilor Responsabili cu Amenajarea Teritoriului – CEMAT, 2007), fiind subiect principal al finanțărilor europene și al reglementărilor specifice la nivelul statelor membre Uniunii Europene.

2.1.1 Context programatic, strategic și teritorial

Politica de coeziune reprezintă una dintre cele mai importante și complexe politici ale Uniunii Europene, având ca principal obiectiv reducerea decalajelor economice, sociale și teritoriale între diversele regiuni și statele membre. Pentru atingerea obiectivelor specifice privind creșterea economică și ocuparea forței de muncă, au fost alocate bugete multianuale de finanțare a proiectelor.

În cadrul proiectelor de regenerare urbană, bugetul estimat pentru perioada 2021-2027 este de aproximativ 0,5 miliarde euro. Proiectele de regenerare urbană integrată acoperă un spectru larg de intervenții și de situații care sunt complementare și sunt corelate cu programele de dezvoltare economico-socială și de mediu a localităților, precum și cu viziunea de amenajare a teritoriului și urbanism.

Conform Legii 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, cu modificările și completările ulterioare și a normelor metodologice de aplicare, delimitarea zonelor în care se preconizează operațiuni de regenerare urbană, este cuprinsă în Planul urbanistic general. În situația în care prin planul urbanistic general nu au fost stabilite inițial zone pentru operațiuni de regenerare urbană potrivit alin. (1) sau în cazul în care au fost identificate alte zone care pot face obiectul regenerării urbane, inclusiv zone urbane marginalizate cuprinse în strategiile de dezvoltare locală, delimitarea acestor zone se realizează în baza unui studiu elaborat de specialiști atestați în domeniul urbanismului. Delimitarea se va face pe limite cadastrale și vor cuprinde zone omogene din punct de vedere funcțional, ce necesită implementarea unor operațiuni integrate, caracterizate de una sau mai multe dintre următoarele situații:

- a) zone centrale;
- b) zone istorice;
- c) zone construite protejate;
- d) zone din mari ansambluri de locuit;
- e) zone locuite de comunități defavorizate, inclusiv așezări informale;
- f) zone de reconversie funcțională: situri industriale dezafectate, situri militare dezafectate, situri cu infrastructuri majore dezafectate”.

Identificarea și delimitarea unui areal ca zonă de regenerare urbană se face pentru a orienta, prioritar pentru zona respectivă, finanțări și instrumente de intervenție dedicate.

În conformitate cu Declarația de la Toledo (2010) la care au participat statele membre la nivelul Uniunii Europene, regenerarea urbană integrată „își propune să optimizeze, să conserve și să revalorifice întreg capitalul urban existent (social, mediu construit, patrimoniu, etc.) față de alte forme de intervenție în care, în tot acest capital urban, doar valoarea terenului este prioritizată și conservată prin demolarea traumatizantă și prin înlocuirea restului întregului capital urban și – cel mai lamentabil – social”.

Astfel, procesul de regenerare urbană trebuie să țină cont de identitatea și cultura urbană alături de elemente de bază ale regenerării, cum ar fi mobilitatea, protecția mediului și accesul la servicii și dotări.

Problematica regenerării urbane este menționată în mai multe documente de la nivel european, și anume:

- Declarația finală a Conferinței Europene a Miniștrilor Responsabili cu Amenajarea Teritoriului – CEMAT (2007) la nivelul statelor membre, definește regenerarea urbană ca un ”set de operațiuni destinate transformării bazei socio-economice a unor anumite zone urbane vechi în forme funcționale și spațiale durabile prin atragerea de noi activități, noi firme, îmbunătățind mediul urban și diversificând structura socială.”
- Noua Agendă Urbană (2017) promovează, în contextul planificării și gestionării dezvoltării spațiale urbane, planificarea expansiunilor urbane, prioritizând reînnoirea, regenerarea și modernizarea zonelor urbane.
- Noua Cartă de la Leipzig (2020) prevede reducerea expansiunii urbane, prioritizarea reînnoirii și regenerarea complexă a zonelor urbane, inclusiv redezvoltarea siturilor industriale abandonate sau în ruină (tip „brownfield”) pentru limitarea impermeabilizării solului.
- Pactul de la Amsterdam (2016) susține regenerarea urbană a cartierelor defavorizate ca soluție localizată pentru reducerea sărăciei urbane.
- În Declarația de la București (2019) asumată de miniștrii responsabili cu dezvoltarea urbană din cadrul statelor membre UE este recunoscută importanța zonelor urbane de toate dimensiunile ca element cheie al coeziunii teritoriale, fiind palierul administrativ cel mai apropiat de cetățeni.
- Noul Bauhaus European (2021-2027) exprimă ambiția UE de a crea respective recondiționa, produse și moduri de trai estetice durabile și inclusive.
- Declarația de la Toledo (2010) conform căreia regenerarea urbană integrată trebuie să depășească limitele și metodele utilizate anterior, abordând orașul ca un întreg funcțional și părțile sale componente ca pe un organism urban unitar, având ca scop dezvoltarea și echilibrarea completă a complexității și diversității structurilor sociale, economice și urbane, stimulând în același timp o ecoeficiență crescută a mediului înconjurător.

La nivelul Uniunii Europene a fost subliniată nevoia unei dezvoltări urbane durabile și incluzive din punct de vedere social, care trebuie realizată într-o manieră integrată asupra problemelor orașului, în vederea reducerii disparităților și creșterii coeziunii socio-economice.

Prin **Acordul de parteneriat 2021-2027 dintre Comisia Europeană și România**, definit în raport cu obiectivele trasate de către Comisia Europeană, se urmărește:

OP 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon prin promovarea tranziției către o energie nepoluantă și justă, investiții verzi și albastre, economiei circulară, adaptarea la schimbările climatice și prevenirea și gestionarea riscurilor - creșterea eficienței energetice și dezvoltarea sistemelor inteligente de energie, a soluțiilor de stocare și adecvare a sistemului energetic, prevenirea și gestionarea riscurilor, infrastructura de apă și apă uzată, economia circulară, conservarea biodiversității, calitatea aerului, decontaminarea siturilor poluate, regenerare urbană, mobilitate urbană, termoficare, pescuit și acvacultură;

OP 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a zonelor urbane, rurale și de coastă și a inițiativelor locale - abordarea integrată a problemelor teritoriale și locale, prin implicarea autorităților locale și parteneriatelor, în scopul asigurării coeziunii economice și sociale, redresării tendinței de adâncire a decalajelor între regiunile și zonele mai dezvoltate și cele mai puțin dezvoltate, dar și pentru reducerea decalajelor față de alte țări din UE.

Unul din cele șase obiective ale viziunii de dezvoltare vizează orientarea și prioritizarea intervențiilor în funcție de impactul asupra îmbunătățirii calității vieții cetățenilor și promovarea identității culturale.

2.1.2 Cadrul local pentru regenerare urbană (SIDU, PMUD, PUG)

Strategia integrată de dezvoltare urbană (SIDU) Hunedoara trasează o serie de obiective strategice, printre care se enumeră O.S. 03 - Hunedoara verde pentru oameni : Calitate urbană, a mediului și tranziție energetică și O.S. 05 - Hunedoara implicată : Un oraș reinventat de și pentru hunedoreni, care vizează în principal susținerea unui mediu sănătos și vibrant, benefic pentru comunitate. Obiectivele vizează valorificarea potențialului cadrului urban existent prin măsuri de regenerare, revitalizare și dotare a spațiilor comunitare și măsuri de implicare a populației pentru găsirea celor mai bune soluții în vederea redării orașului hunedorenilor.

Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a Municipiului Hunedoara (PMUD) este un document necesar dezvoltării infrastructurii și mobilității urbane, cu efecte benefice asupra dezvoltării economice și sociale a municipiului. Acesta răspunde cerințelor actuale și viitoare de mobilitate, se pune astfel de acord cu documentele europene de planificare și reprezintă un demers necesar pentru implementarea unor modele și sisteme flexibile de gestiune a mobilității, adaptate nevoilor reale de la nivelul municipiului Hunedoara. Scopul PMUD pentru municipiul Hunedoara este de a permite dezvoltarea sustenabilă a mobilității în aria de studiu, aceasta urmând a funcționa ca un suport pentru pregătirea și implementarea proiectelor și măsurilor de ordin economic, social și de mediu.

Planul Urbanistic General al Municipiului Hunedoara a fost aprobat în anul 1999 și prelungit prin Hotărâre de Consiliu Local. În cadrul documentului strategic nu au fost stabilite zone pentru operațiuni de regenerare urbană.

2.1.3 Context național și local

În cadrul localităților urbane din România sunt necesare intervenții de regenerare urbană a zonelor cu potențial și impact major asupra calității vieții și dezvoltării durabile, orasele confruntându-se cu disfuncții rezultate în urma dezvoltării socio-economice din ultimele decenii. Aceste zone ar trebui să susțină o dezvoltare policentrică a orașelor prin revitalizarea și amenajarea unor zone strategice din țesut.

Dezvoltarea României se află în strânsă legătură cu dezvoltarea orașelor, o dezvoltare policentrică pentru susținerea întregului teritoriu național. Dezvoltarea orașelor poate fi încadrată în două perioade, în funcție de morfologia țesutului construit, în perioada socialistă (înainte de 1989) și după această perioadă (între 1990 și prezent). Țesutul construit în prima perioadă este caracterizat de blocuri de locuit, în cadrul cărora, cea mai mare parte a spațiului public mineral este utilizată în scopul parcurii automobilelor, spațiile de relaxare, socializare sau petrecerea timpului liber pentru diferitele categorii de persoane fiind subjugate acesteia. Aceste zone sunt în prezent sufocate de suprafețele betonate, ocupate de parcuri, garaje, chioșcuri, având efecte negative asupra sănătății, incluziunii și bunăstării populației rezidente. În cadrul dezvoltărilor realizate după anul 1990, acestea sunt localizate de multe ori la periferia orașelor, aici apărând fenomenul de expansiune urbană. În lipsa unor reglementări stricte, aceste areale pot genera dezvoltări haotice, nesistemizate, cu acces îngreunat la infrastructura tehnico-edilitară sau de circulații. Din cauza dimensiunii, extinderea infrastructurilor în aceste areale generează costuri greu de suportat pentru autoritățile publice locale, acestea fiind de multe ori ineficiente.

Totodată, sănătatea și bunăstarea locuitorilor este influențată de cantitatea și calitatea spațiilor verzi din cadrul orașelor. La nivelul orașelor din România, suprafața medie de spațiu verde este de 18m²/locuitor, valoare inferioară mediei europene și normei naționale reglementate prin OUG 114/2007, aceasta fiind de 26m²/locuitor. Conform SIDU Hunedoara, municipiul cuprinde suprafețe verzi însumând 203 ha. Raportând suprafața verde la numărul populației după domiciliu de 67.864 locuitori, conform datelor INSSE 2023, rezultă o suprafață de 29m²/locuitor, valoare mai ridicată decât media regională, națională sau cea reglementată. Cu toate acestea, suprafețele verzi existente necesită măsuri de regenerare și revitalizare, în unele cazuri și decontaminare, în vederea creșterii atractivității respectiv refuncționalizarea suprafețelor verzi.

Dezvoltarea orașelor este dependentă de evoluția demografică care la rândul ei este influențată de calitatea vieții dintr-un oraș. Oamenii preferă să locuiască în orașe civilizate, care oferă condiții bune de trai, acces la servicii și dotări necesare, cu un mediu urban sănătos și curat. Totodată, calitatea punctelor de interes ale orașelor precum zonele centrale, istorice, parcuri, piețe, gări și autogări, etc., influențează major calitatea vieții locuitorilor săi și a atractivității localității. În multe dintre cazuri, autoritățile publice locale nu reușesc să își protejeze și valorifice patrimoniul natural și construit, având bugete limitate.

Astfel, regenerarea urbană cuprinde intervenții asupra condițiilor de viață, asigurând coeziunea și reducerea disparităților socio-economice a zonelor, având ca rezultat creșterea atractivității zonei pentru locuitori, investitori și crearea de locuri de muncă.

Ținând cont că zonele urbane sunt considerate principalele motoare ale creșterii economice și ale unei dezvoltări policentrice, procesul de regenerare urbană este unul imperios și complex, din punct de vedere al susținerii dezvoltării socio-economice a localităților. Astfel, regenerarea urbană este importantă din punct de vedere public și strategic, având rezultate pe termen scurt, mediu și lung.

Regenerarea și revitalizarea zonelor cu potențial trebuie să urmărească satisfacerea nevoilor sociale în termeni de bunăstare pe termen scurt, mediu și lung, pentru satisfacerea nevoilor prezente fără a le pune în pericol pe cele ale generațiilor viitoare. Totodată, regenerarea urbană trebuie realizată luând în calcul echitatea și interesele tuturor categoriilor sociale, în vederea evitării gentrificării.

La nivel național, a fost stabilit modul în care proiectele de regenerare urbană pot fi finanțate din fonduri nerambursabile și rolul autorităților publice locale în vederea elaborării și pregătirii proiectelor de regenerare urbană pe baza unor reglementări comune, care să asigure eligibilitatea acestora.

Prin urmare, conform prevederilor OUG nr. 183/2022, prin Planuri Urbanistice Generale sunt delimitate zonele în care se preconizează operațiuni urbanistice de regenerare urbană. Din păcate, multe dintre Planurile Urbanistice Generale ale localităților din România nu cuprind ultimele dezvoltări și tendințele de dezvoltare generate de factori economici, sociali și politici, perioada de valabilitate a documentațiilor fiind de cele mai multe ori prelungită, iar procedura de avizare și aprobare a documentațiilor noi fiind de durată.

Fără o reglementare care să acopere situațiile în care regenerarea urbană poate soluționa disfuncțiile existente, a cadrului necesar pentru elaborarea documentațiilor aferente proiectelor de regenerare urbană finanțabile prin fonduri nerambursabile, administrațiile publice locale nu pot pregăti proiecte care să răspundă cerințelor impuse.

Astfel, prin adoptarea Ordonanței de Urgență nr. 183 din 28 decembrie 2022 a fost stabilit cadrul general de finanțare din fonduri externe nerambursabile și modul în care domeniul de regenerare urbană urmează a fi finanțat din fonduri europene alocate în cadrul Programelor Operaționale Regionale (POR) și stabilește etapele premergătoare depunerii de proiecte mature prin integrarea zonelor de regenerare urbană în planurile urbanistice și de amănajare, precum și prin elaborarea documentațiilor necesare.

Activitățile care privesc regenerarea urbană sunt finanțabile din fonduri nerambursabile în cadrul politicii de coeziune din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) fiind considerate investiții în tranziția verde deoarece vizează îmbunătățirea durabilității și a eficienței energetice, reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, precum și promovarea unei dezvoltări mai durabile și prietenoase cu mediul. Totodată, aceste proiecte includ măsuri complementare de mediu, duvernanță locală, expropriere pentru cauză de utilitate publică, operațiuni funciare, economice, sociale, culturale, educaționale finanțate de la bugetul de stat sau local sau prin alte programe europene, cu menționarea surselor de finanțare, precum și prezentarea caracterului integrat, a succesiunii și coerenței implementării acestora. Aceste măsuri au ca scop eliminarea decalajelor economice, sociale și creșterea atractivității și vor urmări implicarea populației și a stakeholderilor, ca măsură proactivă de susținere a parteneriatelor între administrația publică și mediul privat, și implementarea proiectelor sociale.

Conform OUG 183/2022 în cazul în care prin Planul Urbanistic General nu au fost stabilite inițial zone pentru operațiuni de regenerare urbană, sau în cazul în care au fost identificate alte zone care pot face obiectul regenerării urbane, inclusiv zone urbane marginalizate cuprinse în strategiile de dezvoltare locală, delimitarea acestor zone se realizează în baza unui studiu elaborat de specialiști atestați în domeniul urbanismului. Delimitarea acestor zone de regenerare urbană se realizează pe limite cadastrale și include, după caz, zonele învecinate cu care există legături ecologice, peisagistice, funcționale sau de circulație, pentru a crea conexiunile către acestea.

2.2 Scopul documentației

Studiul de față are ca scop delimitarea zonelor care necesită măsuri de revitalizare și regenerare urbană în vederea sporirii atractivității și susținerii unui mediu social sănătos, prin asigurarea unor locuri de petrecere a timpului liber. Identificarea spațiilor cu potențial de revitalizare și regenerare are ca efecte scontate crearea de locuri urbane vibrante, în care cetățenii să interacționeze și să se integreze în societate, eliminând astfel excluziunea socială și discriminarea.

Regenerarea urbană nu se limitează la intervenții fizice. Se recurge la această orientare când sunt necesare, în primul rând măsuri de restabilire a conexiunilor în mediul social, cultural, economic, de mediu sau logistic, care au fost profund afectate și au condus la rupturi sau disfuncții în organismul urban. Acțiunile de regenerare urbană sunt în asentiment cu strategiile de dezvoltare durabilă ale orașelor și includ eforturi și beneficii comune ale administrației și comunităților locale. Implicarea comunităților locale și a actorilor locali este imperioasă în cadrul proceselor de regenerare.

Regenerarea urbană urmărește reconstruirea și restabilirea conexiunilor într-un teritoriu definit, bazându-se pe abordarea holistică „place-based approach” reprezentând o abordare bazată pe caracteristicile locului, pentru dezvoltarea sa. Această abordare se bazează pe înțelegerea problemelor, interconexiunile și relațiile dintr-un anumit loc și coordonarea acțiunilor și investițiilor pentru a îmbunătăți calitatea vieții comunității. Astfel, se oferă membrilor comunității și stakeholderilor un cadru pentru identificare și răspuns la nevoile locale și îmbunătățirea bunăstării sociale, economice și fizice din teritoriu.

Identificarea și delimitarea unui perimetru ca zonă de regenerare urbană se face pentru a orienta, prioritar pentru zona respectivă, finanțări și instrumente de intervenție dedicate. Din punct de vedere urbanistic, „zona de regenerare urbană” definește un perimetru care generează avantaje de ordin operațional și de finanțare. Prin regenerarea urbană se înțelege acțiunea care conduce la soluționarea problemelor urbane, pe baza unor principii general acceptate, în concordanță cu obiectivele dezvoltării durabile.

Astfel, prin studiu sunt identificate zone care necesită implementarea unor operațiuni integrate de regenerare urbană, în vederea:

- Sporirea atractivității zonei;
- Impact pozitiv asupra economiei locale: mediu favorabil pentru dezvoltarea și diversificarea micilor afaceri locale aferente zonelor regenerate;
- Creșterii accesului populației la spații publice atractive și de calitate;
- Promovarea și protejarea biodiversității din spațiile verzi modernizate;

Regenerarea urbană vizează revitalizarea și îmbunătățirea fizică, socială și economică a mediului urban. Prin intervenții planificate și sustenabile, se urmărește transformarea zonelor dezavantajate, neatractive sau deteriorate în spații funcționale, atrăgătoare și cu o utilizare mai eficientă a resurselor. Acest proces poate avea un impact semnificativ asupra calității vieții în orașe, contribuind la crearea unor comunități mai vibrante și sustenabile.

Spațiul public reprezintă o parte definitorie a calității vieții și a atractivității unui oraș, reprezentând locul în care oamenii pot socializa și crea comunități. Calitatea, gradul de accesibilitate și dotările dintr-un spațiu public joacă un rol esențial în calitatea vieții populației. Spațiul public nu include doar suprafețele publice fizice, ci include și fațadele clădirilor și toate elementele care compun peisajul natural și antropoc al unui oraș. Astfel, proiectele de regenerare urbană trebuie să asigure implementarea operațiunilor integrate care lucrează și deservește spațiul public în ansamblu.

Astfel, prin documentația de față se urmărește delimitarea zonelor urbane de la nivelul Municipiului Hunedoara, în vederea implementării proiectelor cu finanțare din fonduri externe nerambursabile.

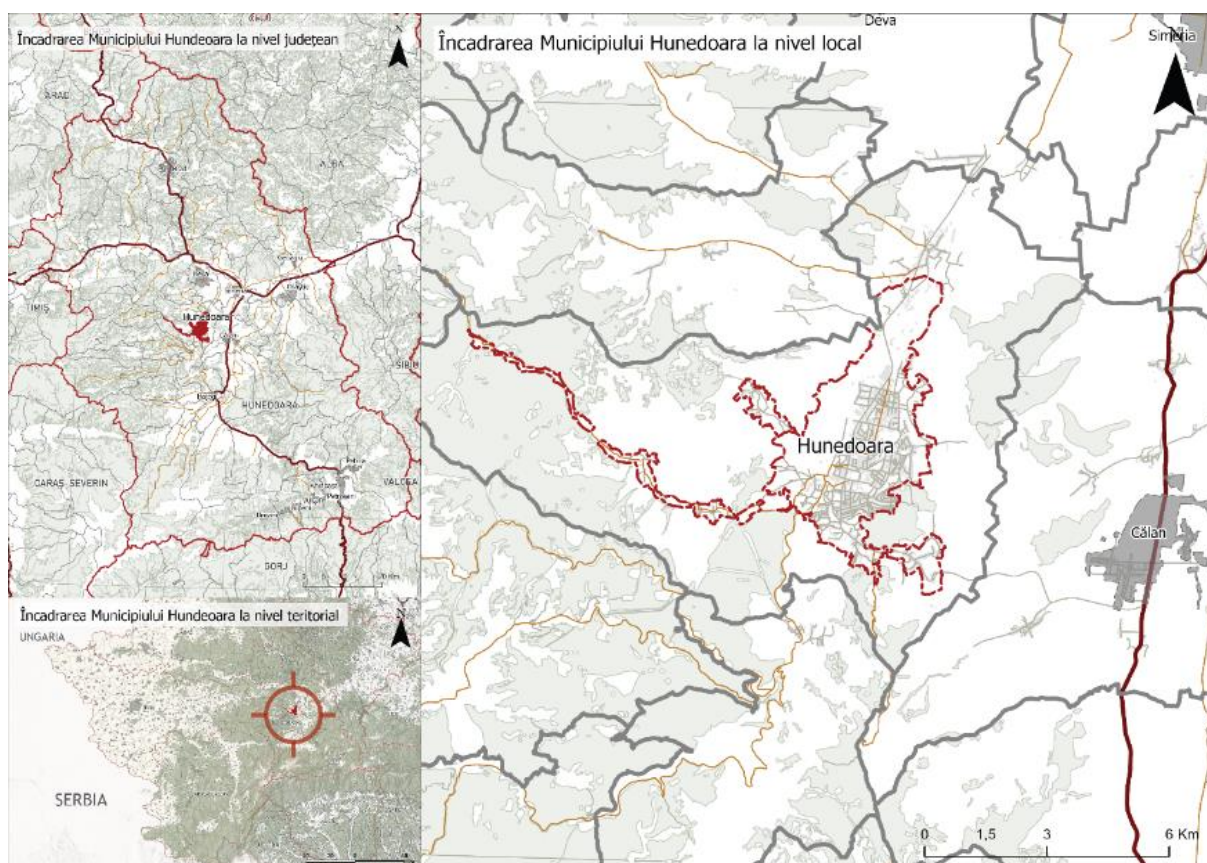
Delimitarea zonelor care necesită operațiuni de regenerare urbană se realizează printr-o manieră integrată pe limite cadastrale și include, după caz, zonele învecinate cu care există legături ecologice, peisagistice, funcționale sau de circulație, pentru a crea conexiunile către acestea.

3. Analiza situației existente

3.1 Localizare și conectivitate

Hunedoara, este un municipiu localizat în județul omonim, aflat în Regiunea de Dezvoltare Vest, alături de județele Arad, Timiș și Caraș-Severin. Municipiul este situat la o altitudine de 220-270m, pe Valea Cernei.

Teritoriul dispune de infrastructură obișnuită pentru un oraș modern: căi de acces rutier și feroviar, mijloace de transport public, rețele de energie electrică, termică, gaze naturale și apă, stație de epurare, telefonie fixă și mobilă sau servicii de internet. Acesta este străbătut de DJ687 Sântuhalm – Hunedoara, drum județean care face legătura către E68/Autostrada A1 București-Arad.

Figură 1 - Încadrare în regiune, județ și teritoriu

Municipiul Hunedoara are o suprafață de 9.743 ha, reprezentând primul UAT ca mărime din județ, ocupând circa 2% din suprafața județului. Din punct de vedere administrativ, municipiul Hunedoara cuprinde: Hunedoara, localitatea Răcăștia și satele aparținătoare Boș, Groș, Hășdat și Peștișu Mare.

Coordonatele geografice ale municipiului sunt 45°46'11" latitudine nordică și 22°55'13" longitudine estică. Arealul municipiului este marginit la nord de comuna Peștișu Mic și municipiul Deva (la 19 km distanță), la est de orașul Calan, la sud de comuna Teliucu Inferior, la sud-vest de comuna Ghelari, la vest de comuna Lelese și la nord-vest de comuna Cerbal. În teritoriul său administrativ sunt cuprinse localitățile Hunedoara, Răcăștia, satele Groș, Boș, Hășdat și Peștișu Mare.

Orașele sunt motoarele unei economii și polii de susținere ai coeziunii teritoriale. Totodată, performanța unui oraș se află în strânsă legătură cu bunăstarea locuitorilor și gradul de atracție al

investitorilor și turiștilor. Pentru a deveni atractiv, un oraș trebuie să asigure o calitate ridicată a vieții. De aceea, proiectele de revitalizare regenerare urbană trebuie să pornească de la schimbări în mediul de viață cotidian, care conduc la ameliorarea sănătății, gradului de interacțiune și implicare, și nu în ultimul rând cresc productivitatea populației. Totodată, prin aplicarea principiilor sustenabile, un oraș devine atractiv și competitiv cu alte orașe din regiune.

Centrele urbane se află într-o evoluție constantă, pe parcursul căreia se confruntă cu din ce în ce mai multe provocări. Preocuparea autorităților publice locale pentru regenerarea spațiilor publice urbane, vine în contextul schimbărilor la care atât comunitățile locale cât și spațiul disponibil, trebuie să se adapteze.

Astfel, prin documentația de față sunt delimitate zonele de regenerare urbană de la nivelul municipiului Hunedoara, reprezentate de Parcul Central, Parcul Corvin, împreună cu zonele adiacente, spații omogene cu care există legături peisagistice, funcționale, de vizibilitate și de circulație, pentru a maximiza impactul și efectele scontate ale implementării proiectelor.

3.2 Scurt istoric

Municipiul Hunedoara a cunoscut o dezvoltare fără precedent după cel de-al doilea război mondial, economia bazându-se pe industria metalurgică și de îmbrăcăminte. Această dezvoltare a atras forță de muncă și ca urmare, spațiul locativ a cunoscut o creștere semnificativă. Au fost construite noi blocuri de locuințe colective, instituții de învățământ, două stadioane și parcuri pentru petrecerea timpului liber.

Blocurile de locuit construite în perioada socialistă (înainte de 1989), prezintă un țesut construit caracterizat de spații interstițiale ample, în care inițial erau spații verzi, dotări de petrecerea timpului și de întreținere, împreună cu spații de parcare. De-a lungul timpului spațiul public a suferit modificări în favoarea amenajărilor pentru utilizarea automobilului personal, în detrimentul deplasărilor nemotorizate și spațiilor verzi. Astfel, aceste zone sunt în prezent sufocate de suprafețele betonate, ocupate de parcuri, chioșcuri, având efecte negative asupra sănătății, incluziunii și bunăstării populației rezidente.

În Hunedoara au fost realizate cinci parcuri, și anume: Parcul Tineretului, Parcul Corvin, Parcul Central, Parcul O.M. și Parcul Libertății. Cu excepția Parcului Tineretului, spațiile verzi și parcurile din municipiu nu prezintă modernizări sau reabilitări cotidiene, structura fiind cea inițială, iar dotările neatractive și uneori nesigure.

3.3 Clima și fenomene naturale specifice

Municipiul Hunedoara este localizat la poalele Munților Poiana Ruscă, în zona de confluență a râului Cerna cu Pârâul Zlaști, la o altitudine medie de 255m față de nivelul mării.

Clima zonei se încadrează, în general, în climă tipică Bazinului Mureșului, cuprinsă în triunghiul Orăștie-Deva-Hunedoara și aparține climei de tip continental-temperată, caracteristica județului, deși unele particularități, pe care le vom semnală în continuare, o deosebesc de restul județului, permițându-ne să vorbim despre un micro-climat al Hunedoarei, cu nuanțe banatice. Datorită factorilor climatici specifici Hunedoarei, iernile nu sunt prea lungi, primaverile sunt normale și bogate în precipitații, verile destul de călduroase, iar toamnele lungi și uneori secetoase.

Schimbările climatice duc la numeroase riscuri legate de sănătatea umană și urbană, conducând la scăderea calității vieții urbane. Schimbările climatice înregistrate pe teritoriul municipiului reprezintă un aspect important ce influențează calitatea vieții și poate produce efecte negative pe plan economic și social. Insulele de căldură reprezintă una dintre cele mai mari probleme climatice generale de astăzi, întâlnite inclusiv în cadrul țesutului urban al municipiului.

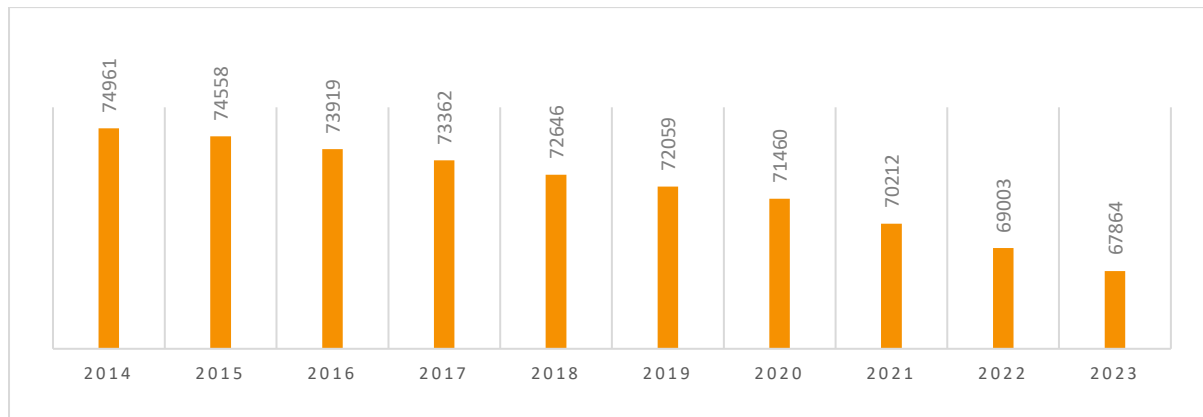
Relieful în orașul Hunedoara este deluros-muntos, cu altitudini de 300 - 400 m (Buituri - 280 m, Sânpetru - 320 m, Dealul Castelului - 240 m, Chitid - 300 m), la care se adaugă Valea Cernei, străbătută de râul Cerna. Municipiul Hunedoara este plasat într-o zonă depresionară, pe latura de est a Munților Poiana Rusca ce ține de unitatea geo-morfologica numită depresiunea Petroșani-Hațeg-Strei, care a funcționat ca golf al depresiunii Transilvaniei. În zonă se regăsesc diferite formațiuni geologice cu un relief felurit un microclimat caracteristic și o varietate de soluri.

Pe lângă insulele de căldură prezente în zonele mineralizate, teritoriul nu se confruntă cu fenomene climatice extreme, care ar putea avea impact negativ asupra zonei.

3.4 Context socio-economic

Conform datelor INSSE Tempo, la nivelul anului 2023 populația cu domiciliu era de 67.864 persoane la nivelul municipiului, reprezentând o pondere de 15,7% din populația județului.

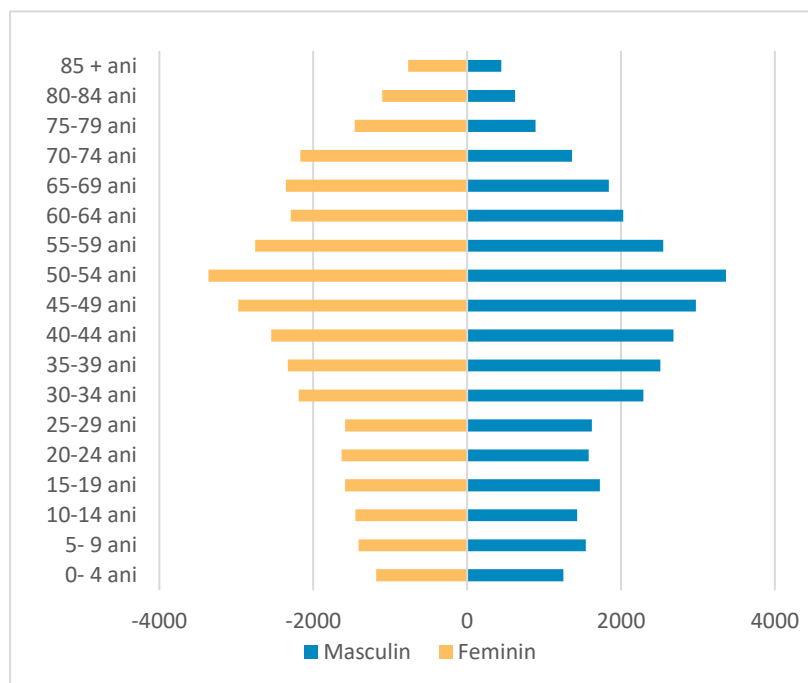
În ciuda rolului de pol subregional de dezvoltare, populația municipiului prezintă o tendință de scădere. A fost analizată evoluția populației din ultimii zece ani, unde se observă o scădere accentuată de 9,47%.

Figură 3-2 - Evoluția populației în perioada 2014-2023, sursă date INS

România trece printr-un proces de îmbătrânire demografică, început încă din anii 90, fenomen ce reprezintă reducerea populației tinere și creșterea numărului vârstnicilor, principala cauză fiind scăderea natalității sub rata optimă de înlocuire a generațiilor.

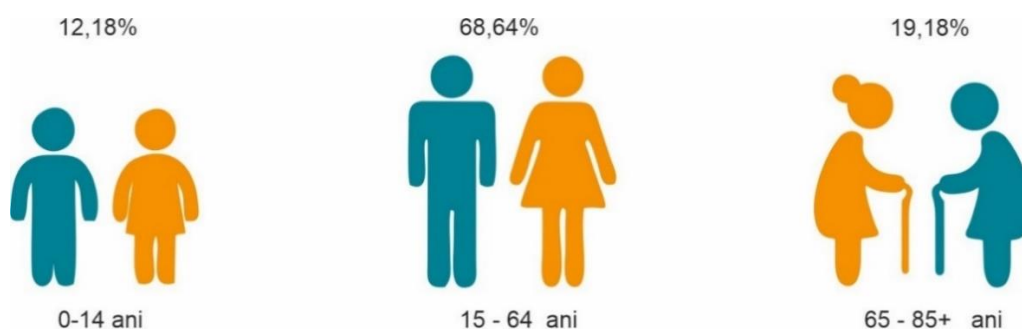
La nivelul anului 2023, piramida vârstelor pentru populația municipiului relevă o majoritate a populației mature tinere, cu vârste cuprinse între 30-55 ani. Numărul populației cu vârste cuprinse între 55-64 ani, ce va ieși din campul muncii în perioada imediat următoare este mult mai mare față de numărul persoanelor de 10-19 ani care îi vor înlocui. Problema deficitului de forță de muncă va apărea abia peste 10-15 ani, datorită îngustării bazei piramidei, care nu va reuși să susțină numărul mare al viitorilor pensionari, aflați acum în categoria de vârstă 35-49.

Figură 3 - Piramida vârstelor din Hunedoara

Acest fenomen poate fi atenuat printr-o serie de politici și programe economice și sociale care au ca scop îmbunătățirea calității vieții, încurajarea întemeierii de familii și creșterea natalității.

Structura pe grupe de vârstă indică pe lângă îmbătrânirea populației și o creștere a raportului de dependență demografică și o scădere a ratei de înlocuire a forței de muncă, din cauza ponderii mari a persoanelor trecute de 50 de ani și a ponderii relativ scăzute de tineri și copii.

Figură 4 - Populația pe grupe majore pe vârstă

Din punct de vedere al mișcării naturale a populației, indicatorii demografici indică un spor natural negativ, atât din cauza unei rate a natalității foarte scăzute, cât și din cauza ratei mortalității ridicate.

Tendința de scădere la nivel municipal va continua, chiar dacă într-un ritm mai lent. Această tendință este influențată de cea națională, dar și de nivelul scăzut de atractivitate al municipiului, atât pentru a atrage și susține populația tânără, pentru întemeierea de familii, cât și pentru locuitorii existenți prin calitatea relativ scăzută a vieții și un mediu economic neatractiv.

Gradul de atractivitate al unui oraș depinde de mediul economic al acestuia și de calitatea vieții locuitorilor. Pentru a sprijini economia unui oraș, atractivitatea și calitatea vieții trebuie să asigure condițiile optime pentru locuitori, investitori și turiști.

Atractivitatea unui spațiu este influențată de accesibilitate, imagine urbană, funcționalitate și gradul de incluziune. Astfel, în delimitarea zonelor de regenerare urbană trebuie avute în vedere mai multe paliere, și anume: accesibilitatea și coeziunea, funcționalitatea zonei, confortul, imaginea, gradul de dotare al spațiului și gradul de incluziune socială.

În funcție de categoria populației, zonele cu locuințe trebuie să asigure locuri de joacă pentru copii, spații verzi pentru îmbunătățirea microclimatului, zone de promenadă, terenuri de sport și opțiuni de petrecerea timpului liber. Astfel, prin creșterea calității spațiului public și implicit a locuirii, centrele urbane devin mai atractive pentru oameni și mai competitive din punct de vedere economic.

Deoarece zonele cu locuințe colective din cadrul municipiului, concentrează o pondere importantă din populația acestuia, sunt necesare măsuri de creșterea calității vieții locuitorilor în aceste zone, impactul fiind unul semnificativ.

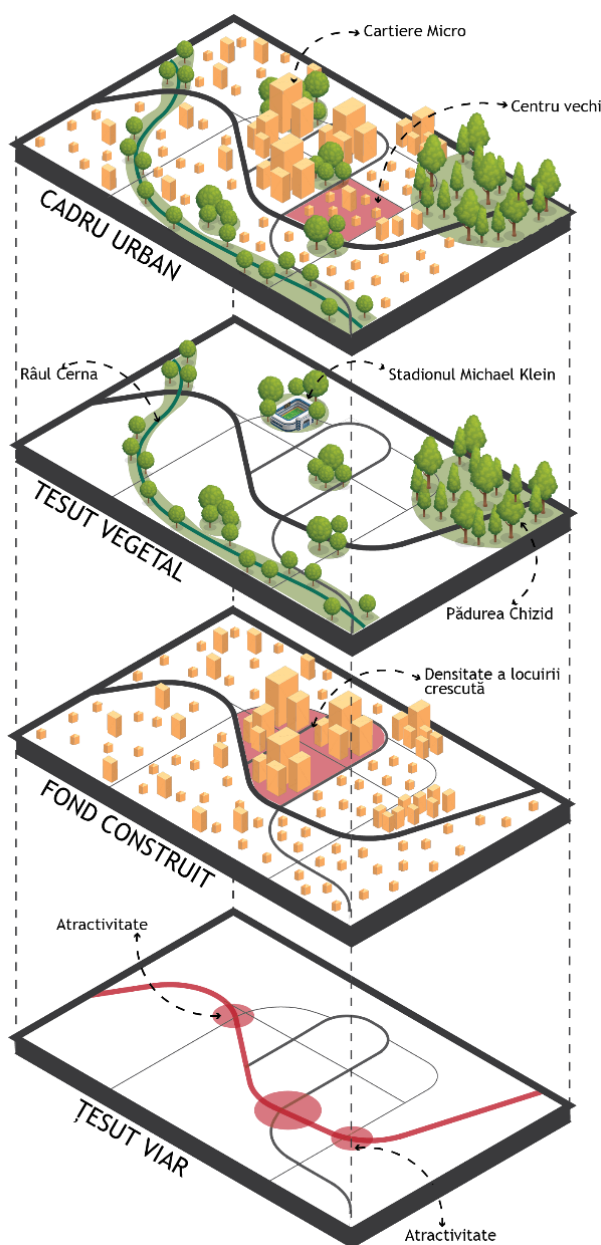
Astfel, este nevoie de un concept integrat de dezvoltare urbană care va asigura interacțiunea sănătoasă între vechi și nou, între păstrarea tradițiilor și identității locale și utilizarea tehnologiilor de ultimă generație, în vederea realizării unui spațiu urban funcțional, atractiv și rezilient.

Într-o primă etapă a fost analizat sistemul de spații verzi de la nivel municipal, cu care noul sistem integrat verde al cartierului se va relaționa.

Principiul dezvoltării durabile, prin componența sa ecologică, se sprijină pe organizarea spațiilor verzi din cadrul zonelor componente sub formă de sisteme verzi integrate și interconectate.

Zonele verzi au calitatea de a mări lizibilitatea unei zone și contribuie la varietatea de utilizări a spațiului public, susțin partea biotică și dotările publice.

Acest element de peisaj cu potențial socio-economic și ecologic trebuie integrat în sistemul verde al localității, în acest sens generarea unor suprafețe plantate cu rol de protecție a mediului și regenerare putând diminua efectele negative pe care emisiile poluante le au în prezent.

Figură 5 - Straturile sistemului urban

3.5 Încadrarea în raport cu spațiile verzi ale municipiului

Deficitul de zone verzi multifuncționale și de calitate reprezintă o problemă principală atât la nivelul municipiului Hunedoara cât și la nivel național.

Municipiul Hunedoara cuprinde suprafețe verzi însumând 203 ha. În ciuda suprafeței mari de teren ocupată cu spații verzi, doar 5% din aceasta suprafață cuprinde parcuri amenajate. Astfel, în municipiul Hunedoara există cinci parcuri publice, care ocupă o suprafață de 9,91ha. Printre cele mai mari parcuri se numără Parcul Corvin în suprafață de aproximativ 4ha, Parcul Tineretului în suprafață de 3ha și Parcul Central în suprafață de aproximativ 1,5ha, toate localizate în zona centrală, zonă în care predomina locuirea colectivă și utilizarea intensivă a terenului.

Spațiile verzi din intravilan intră la categoria spațiilor verzi antropizate. Administrarea spațiilor verzi în intravilan este o componentă a procesului de alcătuire a imaginii urbane și contribuie major la stabilirea identității locale.

Conform Legii 24/2007, parcul a fost definit ca un spațiu verde cu suprafață mai mare de un hectar, format dintr-un cadru vegetal specific și din zone construite cuprinzând dotări și echipări destinate activităților cultural-educative, sportive sau recreative pentru populație.

Scurul este un spațiu verde cu suprafața mai mică de un hectar, amplasat în cadrul ansamblurilor de locuit, în jurul unor dotări publice, în incintele unităților economice, social-culturale, de învățământ, amenajărilor sportive, de agrement, pentru copii și tineret sau în alte locații.

Peisajul urban reprezentat de spațiile verzi are o componentă de ordin socio-economic, fiind considerat o resursă care favorizează atât activitățile economice cât și comunitățile locale dintr-un cadru, necesitatea conservării și gestionării sale angrenând activități generatoare de locuri de muncă și interacțiuni sociale prin capacitatea sa polarizatoare.

Figură 6 - Sistemul de spații verzi de la nivel municipal

Sistemul de spații verzi de la nivel municipal este bine interconectat de trasee pietonale și legături verzi, și cuprinde parcuri, scuaruri fâșii plantate, stadioane și complexe sportive. Cu toate acestea, sunt necesare măsuri integrate de regenerare și revitalizare a spațiilor verzi existente, pentru satisfacerea nevoilor cotidiene care să facă față presiunilor climatice actuale și propuneri legate de dezvoltarea a noi activități și dotări de loisir/petrecerea timpului liber necesare locuitorilor, vizitatorilor și turiștilor, care să orienteze dezvoltarea urbanistică spre o viziune

sustenabilă. Implementarea unor dezvoltări sustenabile la nivelul spațiilor verzi vor implica crearea unor vecinătăți urbane prietenoase și incluzive care vor asigura servicii și facilități ce satisfac o gamă largă de nevoi ale populației.

Regenerarea urbană a zonelor verzi din cadrul Municipiului Hunedoara, reprezintă unul din eforturile administrației publice locale orientate spre creșterea calității vieții cetățenilor municipiului, ce vizează reabilitarea și valorificarea elementelor de spații verzi și peisaj valoroase, precum și integrarea într-un sistem verde urban coerent și unitar, a spațiilor plantate publice, a diferitelor zone funcționale și ambientale, precum și a zonelor verzi cu rol de protecție și susținere, în concordanță cu principiile dezvoltării durabile eco-sustenabile și reziliente.

Regenerarea spațiilor verzi din municipiu vor avea efecte pe termen mediu și lung, cu implicații profunde în sănătatea publică, ridicarea calității vieții și dezvoltarea viitoare a municipiului, ca reprezentant al interesului comunitar.

Reamenajarea zonelor într-un sistem verde unitar și coerent, cu tipologii și funcțiuni dominante diversificate, atractive atât pentru locuitori, cât și pentru vizitatori și turiști va cuprinde: zone verzi de loisir, odihnă-relaxare și contemplare, promenadă, zonă cultural-expozițională, de sport-agrement, zone pasive/semi-active/active, mini-zone cu rol educațional-pedagogic, terapeutic, mici nuclee și „buzunare” verzi aferente construcțiilor reprezentative și obiectivelor culturale din zonă (Colegiul Economic Emanuil Gojdu, Liceul Tehnologic Constantin Bursan).

3.5 Parcul Central și zona adiacentă

3.5.1 Localizare

Parcul se află așa cum îl descrie și numele, în zona centrală a municipiului, la distanțe relativ egale față de extremitățile nordice, respectiv sudice ale localității. Parcul se află în capătul pietonalei „Bulevardul Corvin”, la aproximativ 630m de Parcul Corvin și la aproximativ 300m de Parcul Tineretului.

Parcul este delimitat de circulații de importanță teritorială (DJ687 – Bulevardul Republicii aflat la vest) și de circulații de importanță locală – Bulevardul Dacia aflat la sud, Bulevardul Corvin la est și Strada 22 Decembrie aflată la nordul amplasamentului.

Terenul se identifică prin numărul cadastral 73842, are o suprafață de 14.680 mp (1,468 ha) și se află în proprietatea municipiului Hunedoara. Forma terenului este aproximativ trapezoidală, lipsindu-i o alveola reprezentând un teren aflat la vest, având nr. cad. 73843, proprietate privată care adăpostește un restaurant.

3.5.2 Scurt istoric

Parcul datează din anii 1970, acesta rămânând în posesia municipalității până în anul 2005 când parcul a fost concesionat de municipalitate unui investitor privat, pentru o perioadă de 49 de ani, cu condiția amenajării cu mobilier urban și dotări de petrecerea timpului liber și întreținerii lui. În anul 2020, parcul a revenit în administrarea primăriei, după ce timp de 15 ani pe teren nu s-au produs niciun fel de amenajări sau întrețineri, spațiul verde ajungând într-un stadiu avansat de degradare. De-a lungul timpului, morfologia parcului a rămas neschimbată, singurele modificări fiind reprezentate de aleile pietonale de pământ, create de către vizitatori în lipsa unui gard viu care să delimiteze intrările în parc și degradarea unor specii de vegetație înaltă, în lipsa întreținerii acestora.

3.5.3 Facilitățile și serviciile existente în zonă și în vecinătăți

Parcul se află în Cartierul Micro 1, zonă cu locuințe colective cu regim mediu și mare de înălțime (P+4E – P+9E) și densitate ridicată a populației rezidente. Pe lângă funcțiunea dominantă, în zonă sunt amplasate activități complementare locuirii cum ar fi: comerț, alimentație publică, servicii și profesii libere, etc.

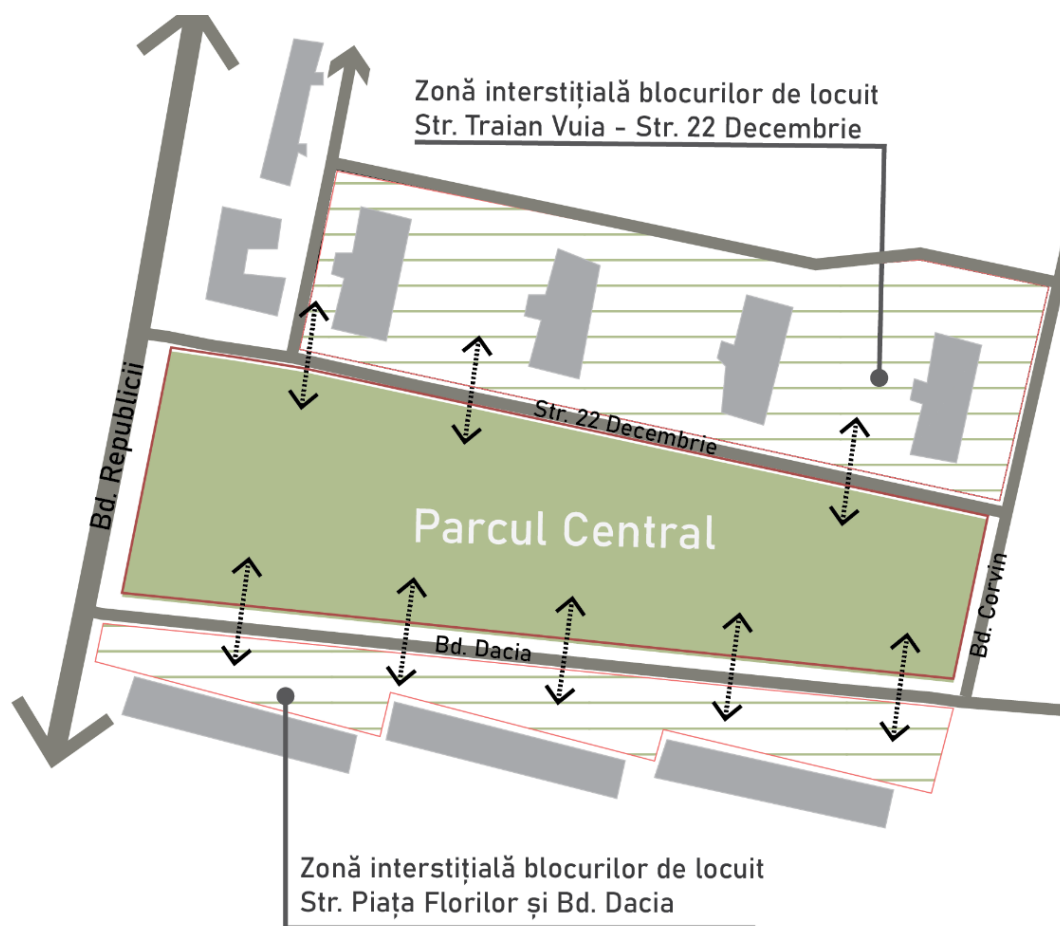
Arealul este bine deservit de sistemul de transport public al orașului, străzile adiacente parcului fiind traversate de șase din cele șapte linii de autobuz, și anume: Linia 2, Linia 3, Linia 4, Linia 6, Linia Racaștie, Linia Boș-Groș. Stațiile de transport se află la mai puțin de 200 m distanță.

Teritoriul este complet echipat la rețelele edilitare ale municipiului.

În prezent Parcul Central este reprezentat de o zonă verde de petrecerea timpului liber. Terenul este caracterizat de lipsa de întreținere a spațiilor verzi și de dotările învechite.

În același timp, în partea sudică a amplasamentului se află Bulevardul Corvin sau „Pietonala Corvin” care face legătura între Casa de Cultură Hunedoara și Parcul Central. Porțiunea din Bulevardul Corvin a fost amenajată în scopul de a deveni centru pietonal conform documentațiilor întocmite în anul 2016. Pietonala este delimitată de zone comerciale, servicii și alimentație publică.

Prin poziția adiacentă zonei de promenadă, Parcul Central prezintă potențial, în prezent nevalorificat, de a deveni zonă atractivă de loisir, agrement și petrecerea timpului liber, parte a sistemului de spații verzi și pietonale ale municipiului.

Figură 7 - Sistemul de spații verzi din zona Parcului Central

Totodată, zonele cu locuințe colective construite în vecinătate cuprind suprafețe interstițiale generoase cu spații verzi care ar putea reprezenta spații de tip buzunare verzi cu rol de protecție și continuitate a sistemului verde în cadrul țesutului urban existent.

Arealul delimitat de Strada Traian Vuia la nord, Bulevardul Corvin la est și Strada 22 Decembrie la sud, prezintă blocuri de locuințe cu regim mare de înălțime și suprafețe interstițiale generoase, ocupate de spații verzi, circulații pietonale, circulații carosabile și parări la sol. Zona se identifică prin imobilul cu număr cadastral 71247 și se poate limita la partea sudică a acestuia, zona aflată în imediata vecinătate a parcului. Arealul poate fi perceput ca o prelungire a parcului către zona construită, însă necesită stabilirea unor conexiuni mai bune cu parcul.

În partea de sud a parcului sunt localizate trei imobile cu locuințe colective de înălțime medie, care prezintă spații verzi interstițiale de dimensiuni generoase. Aceste suprafețe de teren sunt încadrate în imobilul cu număr cadastral NC 77161 în suprafață de 1.115mp. Suprafețele verzi sunt caracterizate de lipsa întreținerii și a toaletării iar izolat acestea nu prezintă elemente de delimitare față de infrastructura pietonală existentă.

3.6 Parcul Corvin și zona adiacentă

3.6.1 Localizare

Parcul Corvin se află în zona central-estică a municipiului și este delimitat de circulații de importanță locală precum: Strada George Enescu la sud, Strada Ion Luca Caragiale și locuințe colective la est și strada Turnătorului la nord-vest. Acest spațiu verde reprezintă cel mai mare parc din Hunedoara.

Terenul se identifică prin numărul cadastral 72243, are o suprafață de 34.724 mp (3,47 ha) și se află în proprietatea municipiului Hunedoara. Terenul are o formă aproximativ triunghiulară, în pantă, fiind caracterizat de prezența unei cornișe, cu o pantă accentuată pe limita de est, care coboară spre vest și nord-vest. Această pantă este mai accentuată în zona de sud-vest, unde se situează la cota de ~245 m și coboară spre vest și nord-vest ajungând la cota de ~232 m. Complexitatea sitului este dată de valoarea cadrului natural determinată de altitudinea (cota de nivel cea mai înaltă) a sitului, care oferă perspective favorabile asupra punctelor de interes din parc, dar și asupra vecinătăților.

Poziția zonei în cadrul structurii urbane, situată la distanță aproape egală între extremitățile zonei urbane, conduc la o zonă ușor accesibilă și primitoare pentru populația din vecinătate și chiar pentru cea de la nivel municipal.

La nivel de accesibilitate în parc, parcul este accesibil din toate cele trei laturi însă au fost identificate direcțiile de parcurgere care domină pe axul nord – sud-vest, evitându-se astfel direcțiile unde declivitatea terenului este maximă.

3.6.2 Scurt istoric

Parcul a fost amenajat în anii 1970, când municipiul Hunedoara a cunoscut o dezvoltare acerbă din punct de vedere social și locativ.

Parcul se află în proprietatea primăriei și a reprezentat unele din cele mai puțin îngrijite zone ale Hunedoarei, conform gazetei „Ziarul Hunedoreanului”. În anul 2005 primăria a oferit unei firme private dreptul de exploatare a parcului, cu condiția construirii și exploatării unui spațiu cu destinație comercială (fast food/terasă). În anul 2006 o construcție și-a făcut apariția pe suprafața parcului pe latura nord-vestică, însă lucrările ilegale au fost oprite iar imobilul nefinalizat a fost lăsat în paragină, reprezentând un loc nesigur și de evitat pentru locuitori. Totodată, suprafața parcului a suferit defrisări pentru a face loc construcției. În prezent construcția este demolată, însă suprafața parcului a rămas afectată în urma demolărilor.

3.6.3 Facilități și servicii existente în zona și în vecinătăți

Parcul se află în cartierul Orașul Muncitoresc, un țesut rezidențial cu locuințe colective mici și medii, ușor accesibil din vecinătăți, atât prin deplasări nemotorizate cât și prin linia de autobuz 2, care traversează orașul de la nord la sud, conectând zone funcționale de importanță locală, precum: Centrul Vechi, Parcul Libertății, Parcul Central, Casa de Cultură Hunedoara, Pietonala Corvin, Parcul Tineretului sau Stadionul Michael Klein.

Pe lângă funcțiunea dominantă, în vecinătatea parcului sunt amplasate activități complementare locuirii cum ar fi: comerț, alimentație publică, servicii și profesii liberale, etc.

Parcul se află în imediata vecinătate a Liceului Tehnologic Constantin Bursan, a Colegiului Economic „Emanuel Gojdu”, a Colegiului Tehnic Matei Corvin, a Creșei Căsuța cu Pitici, a Grădiniței cu program prelungit Prichindelul și a Bibliotecii Municipale Hunedoara.

Totodată, din punct de vedere economic, parcul se află într-un țesut rezidențial cu inserții punctuale de funcțiuni complementare locuirii cum ar fi: restaurante, magazine alimentare, sedii bancare și unități de cazare.

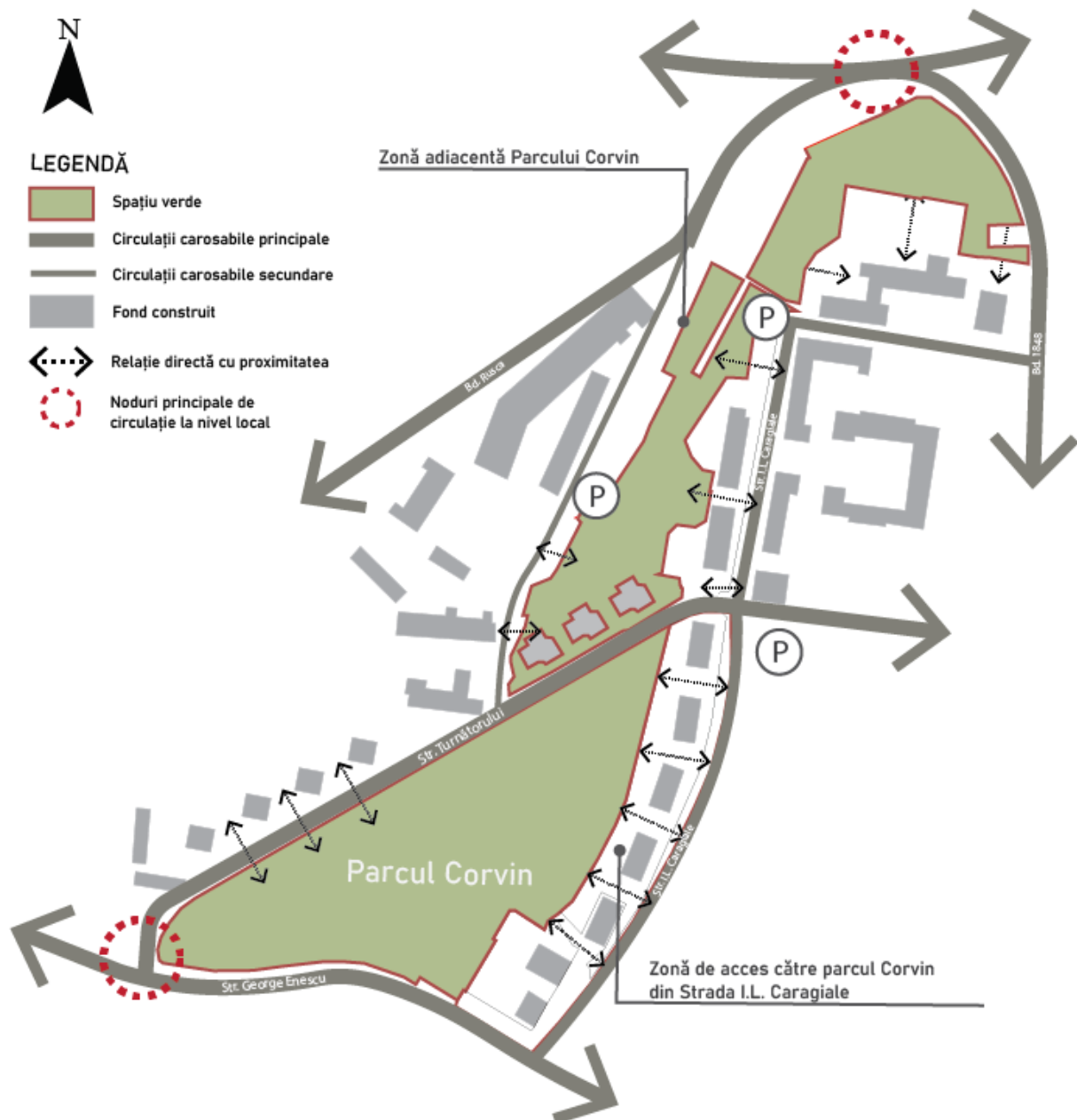
Parcul prezintă accese multiple de pe toate cele trei laturi ale sale, prin străzile perimetrare care îl delimitează, existând șase căi de acces pietonal, trei din strada Turnătorului, două din strada George Enescu și unul din strada I.L. Caragiale.

Parcarea automobilelor se realizează în parcurile rezidențiale din zonele limitrofe dar și de-a lungul străzilor perimetrare, de cele mai multe ori în loc nepermis, obturând prima bandă de circulație.

Zona este echipată edilitar complet, pe străzile perimetrare fiind localizate rețele de alimentare cu apă, canalizare, gaze naturale și telefonizare. Totodată, parcul prezintă racord la rețeaua de canalizare.

Parcul este reprezentat de o zonă verde de petrecerea timpului liber, aflată într-o zonă rezidențială cu densitate ridicată a populației.

Totodată, în vecinătatea nordică a Parcului Corvin, după strada Turnătorului se află o zonă verde neamenajată, în pantă, care cuprinde material dendrologic important. Terenul verde adiacent cuprinde mai multe imobile cu numerele cadastrale NC 76171, NC 67193, NC 76079, NC 70447, NC 76390, în suprafață totală de 24.696m².

Figură 8 - Sistemul de spații verzi din zona Parcului Corvin

Zona verde care se dezvoltă la nord este mărginită de blocuri de locuit cu regim de înălțime mediu și mare și densitate considerabilă a populației. Axul verde conectează spațial Parcul Central de zona de agrement Stadionul Michael Klein și Complexul de Agrement Corvina și ar putea fi o zonă atractivă pentru oameni, nu doar de tranzit de-a lungul cornișei.

Spațiul public și traficul pietonal sunt reduse în prezent în zona adiacentă Parcului Central, fluxuri scăzute fiind observate pe scările din parc pe axul est – vest. Zona perimetrală parcului este mărginită de parcuri amenajate sau spontane și de gardurile unor instituții de învățământ. În prezent spațiul verde cuprinde puține alei pietonale și este greu de parcurs. Cu toate acestea, zona a beneficiat de mici modernizări în partea de nord, unde printr-un proiect a fost amenajate scara și trotuarul care fac legătura între Strada Alexandru Vlahuță și Alea Pescărușului.

4. Necesitatea și oportunitatea investiției

4.1 Parcul Central

Parcul este caracterizat de lipsa de întreținere a arealelor cu vegetație înaltă, medie și joasă. Vegetația este reprezentată în general de specii decorative habitus (formă) și frunziș și slab evidențiată prin exemplare decorative prin flori sau coloritul frunzelor. Acest fapt duce la o monotonie vizuală.

Din punct de vedere al stării vegetației, lipsa tăierilor și toaletărilor au îngreunat buna dezvoltare a arborilor, o parte dintre ei prezentând deviații de la arhitectura ideală/tipică a coronamentului, cu deviații pe verticală sau ramificații asimetrice. Cea mai mare parte a vegetației se află într-o stare fitosanitară bună, însă necesită întreținere. Aproximativ o treime din arbori sunt deteriorați sau uscați. Vegetația medie este neîntreținută, iar pe anumite porțiuni gardul viu este întrerupt, fapt ce a condus la crearea unor accese suplimentare, necesare însă neamenajate corespunzător.

Figură 9 – Parcul Central - Imagini reprezentative cu vegetația

Vegetația joasă (ierboasă) este caracterizată de lipsa de întreținere și degradări izolate în zona aleilor spontane apărute în decursul anilor.

Imaginea de ansamblu este neatractivă, mai ales în ceea ce privește mobilierul urban prezent în parc, care este suprazat, deteriorat și demodat. Dotările nu sunt întreținute, uneori reprezentând un real pericol pentru copii și nu numai.

Figură 10 - Parcul Central - Dotări existente

Totodată, zonificarea este una nefavorabilă, suprafețe generoase de teren sunt ocupate de bazine/fântâni dezafectate, spații ce odată reamenajate ar putea constitui un nucleu de atracție pentru toate categoriile de persoane.

În ciuda situației existente, Parcul Central prezintă potențial oferit de poziția în cadrul municipiului, densitatea populației din zona de deservire a parcului, relațiile pietonale și velo din vecinătate și fondul vegetal existent. Nevoia acerbă de spații vibrante cu impact major asupra condițiilor de viață ale populației accentuează diagnosticul nefavorabil pe care în prezent parcul îl are.

Parcul este încadrat și delimitat de zone rezidențiale, în principal cu locuințe colective și densitate ridicată a populației rezidente. În aceste areale, una din principalele aspecte care afectează imaginea și funcționalitatea urbană este reprezentată de parcare automobilelor. De-a lungul timpului tot mai multe suprafețe au fost amenajate și ocupate de gararea automobilelor, în detrimentul spațiilor pentru deplasări nemotorizate (mers pe jos și velo), a spațiilor verzi și a dotărilor de petrecere a timpului liber. Astfel, măsurile necesare care implică regenerarea urbană a Parcului Central sunt vitale pentru asigurarea calității vieții și a unui mediu de viață sănătos.

4.2 Zona adiacentă Parcului Central

Existând o legătură vizuală, funcțională și spațială între Parcul Central și zonele interstițiale blocurilor de locuințe aflate la nordul și sudul parcului. Sunt necesare măsuri de consolidare a acestor legături în cadrul sistemului de spații verzi și de valorificare a cadrului natural existent.

Aceste areale sunt reprezentate de spații verzi generoase însă neîngrijite, cu pietonale de cele mai multe ori degradate, cu dotări învechite și uneori inutilizabile. Totodată, se regăsesc dotări pe care locatarii le folosesc la comun, în mod cotidian, pentru întreținerea locuinței, cum ar fi uscătoare de rufe și suporti pentru covoare. În ciuda imaginii demodate și neîngrijite pe care o generează, aceste dotări sunt de mare folos populației rezidente.

Astfel, vecinătatea nordică a parcului, reprezentată de spații publice interstițiale blocurilor de locuințe, poate fi transformată în buzunare verzi amenajate cu trasee pietonale cu alinamente verzi, precum și cu piațete, mini-grădini specializate, locuri de joacă, zone de relaxare, zone de parcare (inclusiv parking-uri semi-ingropate, prin care să se degrezeze suprafețele ocupate de mașini parcate la sol), spații care să conecteze și să integreze sistemul verde de la nivel municipal cu țesutul urban construit.

Totodată, Strada 22 Decembrie poate fi transformată în stradă pietonală pentru a crește siguranța pietonală în zona și pentru o mai bună conexiune a zonei adiacente cu parcul Central. Spațiul pietonal ar putea deveni o continuare a zonei pietonale reprezentată de Bulevardul Corvin,

îmbunătățind astfel relațiile din punct de vedere social și economic. Arealul din zona de interes cuprinde tronsonul 2 al străzii 22 Decembrie, prezintă număr cadastral 70410 și o suprafață de 3.751 mp.

Pentru continuarea și relaționarea parcului cu vecinătatea sudică, spațiile verzi adiacente locuințelor individuale pot susține conectivitatea spațială în teritoriu. Astfel, suprafețele verzi pot reprezenta o continuare a parcului spre zona construită în vederea integrării spațiale și continuării sistemului verde în țesutul construit.

Potențialul viitor de amplificare a sistemului verde constă în vegetația matură dezvoltată în ultimii câțiva zeci de ani ce se dezvoltă între imobile și elementele majore ale cadrului natural ce sunt prezente în zonă.

Zonele aflate în imediata vecinătate a parcului pot susține sistemul verde al orașului și prezintă potențial de dezvoltare și regenerare a suprafețelor verzi în vederea realizării unei dezvoltări integrate și unitare a zonei, atractive pentru locuitori, care să susțină o calitate ridicată a vieții.

Astfel, se propune continuarea parcului în țesutul urban prin revitalizarea și regenerarea spațiilor interstițiale blocurilor, care să transforme contextul urban, într-o zonă reprezentativă și atractivă, cu spații publice, pietonale amenajate și zone de promenadă. Astfel, Parcul Central alături de noi spații verzi de tip „buzunare verzi” dezvoltate, cu un procent mărit de vegetație, cu efect eco-sustenabil, pentru eliminarea poluării sau minimizării efectului insulei de căldură, se vor transforma în zone reprezentative și atractive pentru locuitori și turiști.

Pentru realizarea acestui lucru este necesară o regândire de ansamblu, integrată, care să fie abordată și conceptualizată la diferite scări ierarhice ale mediului construit, stabilind mai exact relevanța și impactul intervenției în relație cu aceste diferite paliere ierarhice. Viziunea de viitor pleacă de la scara cartierului și merge cumulativ până la scara locuinței, stabilind relația diferitelor elemente constitutive urbane cu diverse elemente ecologice conceptualizate ca părți ale unui sistem complet integrat.

4.3 Parcul Corvin

Parcul Corvin reprezintă cel mai mare parc din municipiul Hunedoara și totodată o zonă cu o densitate mare a arborilor, elemente ce îi conferă un aport ecologic important, având capacitatea de a elimina praful și gazele cu efect de seră, și totodată având rolul de a regulariza temperatura și umiditatea aerului și de a diminua zgomotul urban.

Parcul cuprinde arbori înalți și vegetație joasă crescută spontan. Zona verde este afectată de lipsa de întreținere a vegetației înalte, arbustive și ierboase. Vegetația este reprezentată în general de specii decorative prin habitus și frunziș și slab evidențiată prin exemplare decorative prin flori sau coloritul frunzelor. Acest fapt duce la o monotonie vizuală. Referitor la starea vegetației, aceasta este privată de tăieri și toaletări care au îngreunat buna dezvoltare a arborilor, o parte dintre ei prezentând deviații de la arhitectura tipică a coronamentului, cu deviații pe verticală sau ramificații asimetrice.

Se constată că marea majoritate a arborilor (peste 80% dintre aceștia) se află într-o stare fitosanitară bună, și nu necesită măsuri complexe de întreținere.

Gradul de acoperire cu arbori (gradul de închidere al coronamentului) este ridicat în cea mai mare parte a zonei, iar exemplarele existente au o capacitate bună de a asigura umbra pe perioada sezonului cald.

Figură 11 - Parcul Corvin - Alei spontane și vegetație joasă degradată

Vegetația joasă (ierboasă) prezintă degradări izolate în zonele aleilor spontane survenite de-a lungul anilor și în zona fostei clădiri edificate pe suprafața parcului.

Imaginea de ansamblu nu este una favorabilă, parcul fiind lipsit de dotări atractive și elementare vieții cotidiene, cum ar fi: alei accesibile persoanelor cu mobilitate redusă, locuri de joacă sigure pentru copii, foișoare/zone de relaxare, suficiente bănci, toalete publice.

În pofida poziției centrale, a relațiilor cu vecinătățile și a populației deservite, Parcul Corvin se prezintă ca un teren viran în pantă, cu o declivitate care variază cu aproximativ 10m, cu arbori înalți și vegetație spontană lipsite de întreținere, pe suprafața căruia se întâlnesc bănci, coșuri de gunoi, stâlpi de iluminat, locuri de joacă deteriorate și neatractive, o fântână nefuncțională, alei și trepte cu gropi și dislocări de borduri.

Figură 12 - Parcul Corvin - Imagini reprezentative

De-a lungul timpului parcul a fost privat de modernizări și intervenții, însă a suferit defrișări în zona centrală dinspre strada Turnătorului, zonă în care s-a încercat edificarea unei construcții. Între timp, construcția a fost demolată însă suprafața nu a fost reamenajată.

În ciuda suprafeței mari de teren și a densității rezidențiale ridicate în zona deservită, parcul nu prezintă dotări și amenajări specifice. Singurele intervenții vizează amplasarea de băncuțe și coșuri de gunoi, însă nu pe toată suprafața parcului.

Astfel, lipsesc zone și amenajări specifice care prin funcționalitate și atractivitate să revitalizeze și să creeze un efect de polarizare pentru locuitorii zonei din punct de vedere social.

Zona analizată trebuie să integreze activități diversificate specifice de loisir și petrecerea timpului liber (odihnă, relaxare, contemplare, promenadă, sport, agrement activ și pasiv, distracție, etc.). Este nevoie ca parcul să fie integrat în sistemul verde natural și urban, care să cuprindă spații publice amenajate peisagistic cu funcțiuni și dotări corespunzătoare necesare atât pentru ameliorarea condițiilor de mediu și îmbunătățirea calității vieții, cât și pentru susținerea economiei și micilor comunități locale prin petrecerea timpului liber în spațiul urban.

4.4 Zona adiacentă Parcului Corvin

În prezent spațiul este reprezentat de o cornisă verde denivelată cu arbori de talie înaltă, pe suprafața căreia sunt amenajate câteva scări, utilitatea principală a zonei fiind una de tranzit. Din cauza calității precare a infrastructurii existente, zona este greu de parcurs de către populație și impracticabilă de persoanele cu mobilitate redusă.

Figură 13 - Imagini reprezentative cu zona verde adiacentă Parcului Corvin

În contextul unei densități ridicate a populației și a unui spațiu public mineral, amenajat în favoarea deplasărilor motorizate, sunt necesare măsuri de îmbunătățire a condițiilor de mediu și de reducere a poluării în zonele urbane. Astfel, continuările de tip „buzunare verzi” în țesutul rezidențial are un impact pozitiv asupra calității spațiului public și a microclimatului.

Este nevoie ca zona de studiu să fie integrată în sistemul verde natural și urban constituit ca un sistem complet integrat funcțional pe teritoriul intravilan al municipiului, care cuprinde spații publice amenajate peisagistic cu funcțiuni și dotări corespunzătoare necesare atât pentru ameliorarea condițiilor de mediu și ridicarea calității vieții, cât și pentru petrecerea timpului liber a locuitorilor dar și a turiștilor.

Legăturile/relațiile dintre elementele majore (spațiile plantate urbane, elementele naturale și alte zone de agrement sau loisir) pot fi completate și conectate prin spațiile de tip buzunare verzi din zonele rezidențiale, care să conecteze cele două sisteme (parcul și zona de agrement de la nord).

Astfel, printr-o abordare integrată, zona adiacentă Parcului Corvin poate deveni o prelungire tentaculară a parcului în țesutul rezidențial, către Complexul Sportiv și de agrement Corvina, cu rol în îmbunătățirea microclimatului zonei, calității vieții locuitorilor și a imaginii urbane din municipiu.

4.5 Concluzii

În prezent, cele două parcuri sunt parțial amenajate, intervențiile realizându-se punctual, în mai multe etape succesive de-a lungul anilor, fără a avea o funcționalitate dominantă și un concept de amenajare particularizat sau în conformitate cu o viziune generală.

Parcul Central se prezintă ca un teren plan viran, pe care sunt amplasate câteva obiecte de mobilier urban (bănci, coșuri de gunoi, locuri de joacă deteriorate și fără plăcări antișoc, fântâni defaectate, vegetație spontană, plante netoalitate și îngrijite necorespunzător).

Parcul Corvin are imaginea unui teren viran în pantă, cu vegetație matură și elemente valoroase de peisaj. Cu toate acestea, parcul necesită o amenajare de tip integrat, și amenajări de obiective peisagistice și arhitecturale, precum și accesibilizarea acestora, având în vedere declivitatea terenului și necesitățile locuitorilor, a comunității locale dar și a turiștilor.

Zona adiacentă Parcului Central cuprinde spații interstițiale blocurilor de tip socialist, cu dotări învechite, suprafețe verzi neîngrijite și ample platforme pentru gararea automobilelor personale.

Zona Adiacentă Parcului Central cuprinde o suprafață verde în pantă, greu accesibilă pentru populație însă cu potențial dendrologic și peisager ridicat.

Din punct de vedere al disfuncționalităților, menționăm următoarele probleme ale situației existente, ce vor fi remediate prin proiecte integrate de regenerare și revitalizare urbană:

- Lipsa unui concept general al spațiilor verzi din cadrul municipiului;
- Slabă valorificare a potențialului peisajului;
- Parcuri neatractive, cărora le lipsesc dotări conforme pentru petrecerea timpului liber;
- Circulații pietonale / alei și platforme, în stare avansată de degradare– alei și drumuri din incintă și din imediata vecinătate;
- Infrastructura aleilor împiedică accesul persoanelor cu dizabilități sau a cărucioarelor, neexistând rampe pentru asigurarea accesului persoanelor cu mobilitate redusă în Parcul Corvin și în zona adiacentă parcului;
- Zona în pantă este lipsită de caracter peisager, greu de parcurs, neprietenosă persoanelor cu dizabilități, traseelor velo, determinând astfel parcurgerea doar de o anumită categorie de pietoni;
- Lipsa amenajării peisajului specific și reprezentativ al „aparatelor de acces”/ „porților de intrare” în parcuri, din punct de vedere al amenajării și valorificării peisagistice, al reprezentativității și al elementelor de signalectică;
- Accese insuficient amenajate, nemarcate vizual și nesemnificate;
- Inexistența unor alei principale sau a unor zone de primire care să găzduiască fluxuri mai ridicate de populație, în cazul unor întâlniri comunitare, evenimente sociale, proiecte outdoor care au ca scop reconectarea populației cu orașul în care trăiesc;
- Necesitatea dezvoltării de noi funcțiuni și tipologii de dotări pentru: loisir, agrement și distracție, odihnă, relaxare și contemplare, joc pentru toate categoriile de vârstă;
- Deficit de spațiu public amenajat corespunzător (piețe și piațete, locuri de întâlnire și de organizare diferite evenimente ale vieții urbane și activități publice comunitare) cu dotări

diverse, adaptate amplasamentului, funcțiunii dominante și a utilizatorilor (locuitori, vizitatori și/sau turiști);

- Insuficiența dotărilor și tipologiilor de spații verzi dedicate agrementului, sportului, odihnei și loisir / activităților de petrecerea timpului liber, locurilor de joacă pentru copii care să crească gradul de atractivitate pentru locuitori și turiști;
- Deficit de spații cu amenajări specifice în toate anotimpurile, inclusiv în anotimpul rece.
- Abordarea fragmentară a peisajului, fără integrarea către și dinspre zonele învecinate;
- Discontinuitatea peisajelor naturale (parc) și a celui antropic (țesut urban), care ar putea fi conectate prin buzunare verzi, sau axe verzi, în vederea întrepătrunderii diferitelor spații și funcțiuni și a bunei funcționări a sistemului urban;
- Grad scăzut de penetrabilitate a Parcului Corvin prin prezența gardului (barieră fizică) de delimitare a parcului și puținele accese pietonale existente;
- Lipsa dotărilor și a mobilierului urban din zona nordică a Parcului Corvin creează un spațiu neprimitor;
- Iluminatul public contribuie la impresia unei zone greu de străbătut și neatractive pentru trecători;
- Lipsa de întreținere generală, se regăsește la nivelul aleilor / accesibilității, a sistemului de iluminat, a mobilierului urban, a locurilor de joacă și a vegetației crescute spontan;
- Inexistența unor zone de continuitate, penetrații verzi care să facă legătura cu zonele aferente și cu zonele din vecinătate;
- Vegetație nestructurată în parcul Central – fără caracter unitar d.p.d.v. al structurii volumetrice și a compoziției vegetației;
- Se constată o monotonie accentuată, fără zone de contrast de masă vegetală (gabarit, înălțime), de cromatică și/sau de textură (foliaj, coajă), în cadrul celor două parcuri;
- Aspectul general al vegetației este unul neîngrijit, cu specii crescute spontan, cu o siluetă a coronamentului care necesită toaletare/întreținere.
- Degradarea spațiilor verzi, precum și lipsa lucrărilor de îngrijire, determină apariția unor probleme care au reflectare în calitatea aerului, în estetica urbană, în calitatea vieții, etc.
- Nedelimitarea aleilor de spațiul verde are consecințe în creșterea cantității de pulberi în aer, pe carosabile și pe trotuare;
- Vegetația lipsită de întreținere contribuie la imaginea neatractivă a zonelor;
- Risc de afectare a biodiversității ca urmare a dezvoltării de specii invazive sau a manifestării unor fenomene meteo extreme (caniculă, precipitații puternice, etc.) care pot fi ameliorate prin plantatii și spații verzi;

5. Conceptul de regenerare și revitalizare urbană – principii și activități

Regenerarea urbană reprezintă un proces complex și strategic de revitalizare, reamenajare și îmbunătățire a unei zone urbane existente, cu scopul de a-i reda vitalitatea, a îmbunătăți calitatea vieții pentru locuitorii săi și a-i crește atractivitatea economică și socială. Acest proces implică adesea o abordare holistică care poate include schimbări în infrastructură, reamenajare urbanistică, refacerea spațiilor publice sau a spațiilor verzi, revitalizarea zonelor și alte inițiative menite să aducă îmbunătățiri semnificative într-o comunitate urbană. Astfel, regenerarea urbană a zonelor de interes dintr-un oraș urmărește creșterea standardelor de trai, prin îmbunătățirea calității mediului înconjurător într-o comunitate urbană și realizarea de spații multi-uz în vederea utilizării eficiente a terenului.

Totodată, pe lângă amenajările și dotările necesare pentru diferitele categorii de oameni din zonă, este necesară integrarea tehnologiilor și a sistemelor pentru a administra în mod eficient și securizat resursele disponibile, în vederea îmbunătățirii calității vieții cetățenilor, dezvoltării comunității și protejării mediului.

Procesul de regenerare urbană este fundamental în crearea de orașe și zone urbane care sunt mai sustenabile din punct de vedere ecologic, social și economic. Integrarea unor principii ecologice generale în acest proces este esențială pentru atingerea unui ambient construit care să contribuie la protecția și dezvoltarea durabilă a mediului natural.

Toate aceste elemente alese în funcție de context și nevoi pot avea ca efecte scontate susținerea unei comunități sănătoase și o dezvoltare durabilă și eficientă a orașelor.

Astfel, regenerarea urbană trebuie să reconstruiască și să susțină dezvoltarea unei părți a orașului într-o manieră holistică „place-based approach”, în raport cu problemele de ordin economic, social și cultural întâlnite, stabilind sinergii între ele pentru un rezultat care depășește cadrul fizic. Intervențiile propuse trebuie să răspundă nevoilor de ordin spațial dar și nevoilor socio-economice și culturale ale comunităților locale.

Abordarea folosită trebuie să țină cont de problemele identificate în spațiul urban dar și de nevoile comunității locale și să direcționeze măsuri și intervenții ca răspuns la acestea.

Conceptul de regenerare trebuie să aibă la bază următoarele principii cheie:

- Dezvoltarea urbană integrată în raport cu aspectele economice, sociale și de mediu, care urmărește utilizarea eficientă a spațiului public;
- Stimularea diversității funcționale și sociale și combaterea segregării;
- Asigurarea accesului populației la zonele de regenerare urbană;
- Implicarea comunităților locale și a stakeholderilor în procesul de planificare;
- Sporirea identității locului și a sentimentului de apartenență prin găzduirea activităților socio-culturale, sportive sau de promovare a turismului în spațiul public regenerat.

Astfel, regenerarea urbană reprezintă un mijloc eficient de promovare a dezvoltării durabile a orașelor, abordând simultan aspectele ecologice, sociale și economice pentru a crea comunități mai sănătoase și mai durabile.

Proiectele de regenerare urbană, delimitate prin studiul de față, vor avea implicații în mai multe domenii, pentru atingerea efectelor scontate, și anume:

- **Spațiu verde:** măsuri de creșterea suprafețelor verzi și a calității acestora, inserarea de locuri de relaxare și întâlnire, locuri de joacă pentru copii, elemente de delimitare și partajare a spațiilor;
- **Mobilitate:** realizarea de infrastructuri sigure, atractive și coezive pentru deplasările nemotorizate, pentru încurajarea acestora, reducerea sedentarismului și a poluării, creșterea siguranței și îmbunătățirea imaginii și calității urbane
- **Utilizare echitabilă a terenului:** propuneri asupra utilizării terenului în vederea valorificării spațiului existent și crearea de zone pentru comunitate;
- **Incluziune socială și participativă:** prin crearea de spații multifuncționale și atractive pentru copii, tineri, părinți, bătrâni și persoane cu mobilitate redusă, în vederea petrecerii timpului în spațiul public și scăderea sedentarismului;
- **Protecția mediului:** prin măsuri de protejare a spațiilor verzi, de colectare selectivă a deșeurilor și reducerea emisiilor GES.

Pentru parcurile publice și zonele adiacente acestora se pot derula următoarele tipuri de intervenții:

- Revitalizarea spațiului public prin implementarea de soluții urbanistice și tehnice, integrate și adecvate, prin lucrări de întreținere, dotare sau, după caz, reabilitare a mobilierului urban degradat, reparare a împrejurimilor, a stâlpilor și a lămpilor de iluminat public cu valoare istorică, a indicatoarelor și plăcuțelor cu nume de străzi, inclusiv reabilitarea pavajelor existente prin reutilizarea pietrei cubice existente cu valoare estetică și de patrimoniu;
- Crearea, modernizarea, extinderea și întreținerea de amenajări peisagistice, de spații verzi și altele asemenea, inclusiv parcuri/păduri urbane, acoperișuri verzi, grădini urbane, conectivitate ecologică;
- Reabilitarea fondului vegetal prin înlocuirea și completarea arborilor și plantelor degradate, bolnave, dispărute;
- Reabilitarea componentelor peisagistice, vegetale și arhitecturale;
- Montarea de sisteme de iluminat public destinate punerii în valoare a vegetației, a statuiilor și a altor componente cu valoare peisagistică și arhitecturală, montarea de sisteme de supraveghere, inclusiv sisteme adecvate pentru persoanele cu dizabilități;
- Realizarea de parcuri tematice;
- Realizarea de sisteme de irigații inteligente asupra spațiilor verzi amenajate în zona de regenerare;

- Reabilitarea/modernizarea și retehnologizarea sistemelor existente de iluminat public, dezvoltarea unor sisteme de iluminat public performant și eficient energetic în zona de regenerare urbană;
- Măsuri pentru construirea imaginii urbane prin proiecte de artă contemporană și implicarea comunității locale, contribuind la durabilitatea urbană a locurilor caracterizate în mod tradițional de degradare și includerea artei stradale în proiectele de dezvoltare a comunităților, incluziune socială, îmbunătățirea mediului fizic, îngrijirea spațiilor comune, marketing teritorial.

Revitalizarea și regenerarea urbană va fi abordată într-o manieră integrată, având în vedere că spațiile verzi sunt o componentă a sistemului și se vor desfășura numai pe bază de proiecte complexe de specialitate ce vor viza ameliorarea imaginii urbane, dezvoltarea cu prioritate a deplasărilor pietonale și a zonelor de adunare destinate acestora, organizarea mobilierului urban și a vegetației.

6. Delimitarea zonelor de regenerare urbană

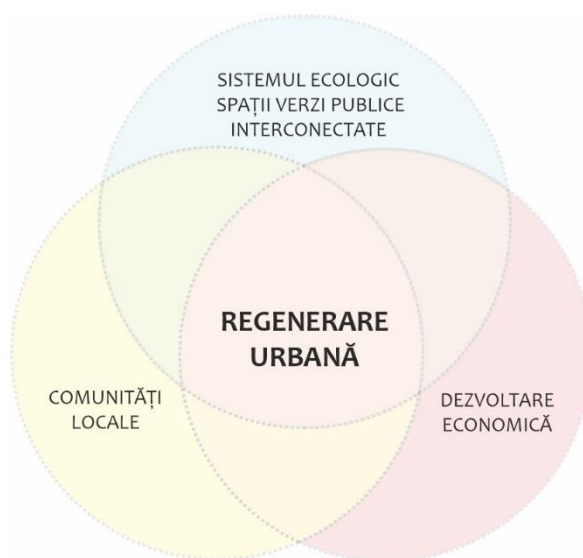
Eliminarea sau reducerea disfuncțiilor constatate în urma analizei situației existente asupra celor două nuclee verzi importante la nivelul comunităților locale se va realiza valorificând potențialul de dezvoltare, urmărind creșterea calității vieții locuitorilor și dezvoltarea economică și socială prin proiecte de regenerare urbană, care vor avea ca rezultat reabilitarea și potențarea spațiilor publice evidențiate în zone cheie ale orașului, creșterea suprafețelor plantate și amenajarea conformă a acestora, susținerea și extinderea activităților culturale, de recreere și agrement, asigurarea accesului la amenajări echitabile și incluzive care să susțină comunități locale implicate și prietenoase, protejarea și valorificarea patrimoniului natural, cultural și construit, dar și crearea unui cadru prielnic pentru dezvoltarea afacerilor locale. Din perspectivă socială, zonele publice încurajează interacțiunea socială și stimulează interacțiunile în rândul comunității, iar din perspectivă economică pot contribui la dezvoltarea micilor afaceri.

Elementele fundamentale care trebuie ameliorate în procesele de regenerare urbană pot fi structurate în trei mari categorii, și anume:

Dezvoltarea economică prin asigurarea viabilității și a atractivității mediului;

Componenta socială cuprinde asigurarea unor spații cu identitate și o calitate ridicată a vieții, prin spații publice care să invite locuitorii în mediul public, să susțină încheierea comunităților și a micilor afaceri locale; aceasta asigură implicarea și manifestarea comunităților locale în spații identitare care să le întrunească așteptările;

Componenta ecologică susținută de sistemul verde al zonei format din spațiile publice verzi interconectate. Refuncționalizarea și reabilitarea sistemului pot susține o imagine urbană atractivă și multifuncțională, care generează la rândul ei creștere economică și atractivitate socială.

Conform OUG nr.183/2022, delimitarea zonelor de regenerare urbană se realizează pe limite cadastrale și include, după caz, zonele învecinate cu care există legături ecologice, peisagistice, funcționale sau de circulație, pentru a crea conexiunile către acestea.

Studiul de față are ca scop delimitarea zonelor de regenerare urbană de la nivelul Municipiului Hunedoara, acolo unde se preconizează operațiuni urbanistice de regenerare.

Astfel, au fost determinate, analizate și delimitate două zone de regenerare urbană, și anume:

- Parcul Central și spațiu public adiacent Parcului Central
- Parcul Corvin și spațiu public adiacent Parcului Corvin

7. Concluzii

Îmbunătățirea și creșterea nivelului estetic și funcțional al spațiilor urbane contribuie direct la creșterea calității vieții locuitorilor orașelor. Regenerarea urbană este indispensabilă pentru municipiul Hunedoara, momentan fiind atât de necesară inovarea spațiilor publice, reorganizarea acestora, restructurarea elementelor intrusive și eliminarea amenajărilor inestetice - cu alte cuvinte, înfrumusețarea și reinventarea spațiilor publice din oraș, în beneficiul locuitorilor săi, unind nevoia de frumos cu necesitatea asigurării unui spațiu resilient în fața provocărilor climatice din ce în ce mai prezente în cotidian.

Conceptul de regenerare urbana definește, în planificarea urbană o formă de dezvoltare a orașului, ceea ce înseamnă o acțiune de reconstrucție a orașului în sine și reciclarea resurselor sale de teren construit. Aceasta vizează în special abordarea problemelor sociale, economice, urbanistice și arhitecturale ale anumitor cartiere vechi sau degradate, precum și generarea de noi evoluții de dezvoltare, în special economice, și sociale prin încheierea unor comunități locale.

Regenerarea urbană reprezintă aducerea la viață a zonelor urbane cu efortul susținut al municipalităților și a altor actori implicați cu scopul de a îmbunătăți condițiile de trai, de a crește calitatea mediului și a climatului social și de a întări economia locală. Regenerarea urbană are 3 piloni de bază, respectiv pilonul ecologic, economic și cel social. În funcție de situație, trebuie să se facă referire mai mult sau mai puțin la cei trei piloni în momentul în care se propune dezvoltarea unui plan de regenerare urbană pentru o anumită zonă bine delimitată.

Calitatea vieții în mediul urban este determinată de calitatea aerului, nivelul de zgomot, situația spațiilor verzi și a zonelor de agrement, calitatea serviciilor (de toate tipurile) oferite populației. Deși se regăsesc în majoritatea orașelor spații publice funcționale, starea fizică a acestora și modul în care sunt utilizate nu pune în valoare adevăratul lor potențial. Valentele acestor spații existente sunt, în general, o serie de obiective importante care, în timp, au devenit repere urbane.

Prin intervenții adecvate, constând în renovări, reabilitări, refuncționalizări, schimbări ale modului de folosire și dotări urbane, astfel de spații pot renaște. Noile soluții trebuie să elimine problemele cauzate de supraaglomerarea spațiului public din zonele urbane, din cauza numărului mare de mașini și utilizarea eficientă a spațiului rezultat pentru toate categoriile de persoane.

După evoluția din ultimii 30 de ani, municipiul trebuie să își întărească valorile și identitatea locală, în paralel cu o dezvoltare durabilă pentru asigurarea unei calități ridicate a spațiului public.

Regenerarea urbană a zonelor are ca scop soluționarea problemelor urbane, de natură socio-economică și de mediu, pe baza principiilor dezvoltării durabile.

Delimitarea proiectelor de regenerare urbană din studiul de față a avut la bază o analiză a necesităților, valorilor și identității locale. Identificarea și delimitarea zonelor care necesită intervenții de regenerare urbană s-a realizat pentru a orienta prioritar pentru aceste zone, finanțări și instrumente de intervenție dedicate.

Această identificare și delimitare s-a realizat în contextul nevoii unei dezvoltări urbane durabile și incluzive din punct de vedere social, care trebuie realizată într-o manieră integrată asupra problemelor orașului, în vederea reducerii disparităților și creșterii coeziunii socio-economice.

Considerăm că în cadrul Municipiului Hunedoara se poate realiza o listă exhaustivă de proiecte care ar avea ca scop creșterea calității vieții și dezvoltarea durabilă a teritoriului, însă prin documentul de față au fost identificate și delimitate două zone de regenerare urbană localizate în zone cheie ale orașului, și anume:

1. Parcul Central și spațiu public adiacent Parcului Central
2. Parcul Corvin și spațiu public adiacent Parcului Corvin

Pentru dezvoltarea integrată a zonelor prioritare de regenerare urbană, se vor avea în vedere o serie de proiecte aflate în stadiul de avizare și o serie de recomandări conturate pe baza solicitărilor și nevoilor populației intervievate și implicate în procesul de elaborare a obiectivelor și măsurilor de implementare, și anume:

1. Parcul Central și spațiu public adiacent Parcului Central
 - Realizarea unor noi plantatii de arbori și zone verzi;
 - Îmbunătățirea zonelor verzi prin identificarea, păstrarea și completarea; vegetației valoroase și sănătoase existente;
 - Crearea unor locuri de joacă pentru copii;
 - Realizarea unor foisoare;
 - Inserarea de mobilier urban (bănci și coșuri de gunoi);
 - Organizarea unor zone cu mobilier interactiv (șah, tenis, ping-pong, fitness);
 - Realizarea și echiparea unor toalete publice;
 - Realizarea de fantani arteziene sau jocuri de apă;
 - Realizarea unui sistem de supraveghere video;
 - Realizarea iluminatului ambiental;
 - Amenajarea unor spații pentru adăpostirea uscătoarelor de rufe și a suporturilor de bățut covoare
2. Parcul Corvin și spațiu public adiacent Parcului Corvin
 - Îngrijirea și amenajarea vegetației joase
 - Îmbunătățirea zonelor verzi înalte prin identificarea, păstrarea și completarea; vegetației valoroase și sănătoase existente;
 - Crearea unor locuri de joacă pentru copii;
 - Realizarea unor spații de relaxare acoperite (tip pavilion, foisoare, bănci cu pergole);
 - Inserarea de mobilier urban (bănci și coșuri de gunoi);
 - Realizarea și echiparea unor toalete publice;
 - Realizarea de fantani arteziene sau jocuri de apă;
 - Realizarea unui sistem de supraveghere video;

- Realizarea iluminatului ambiental;
- Creșterea accesibilității prin amenajarea de trasee pietonale și scări;
- Organizarea unor zone cu mobilier interactiv (șah, tenis, ping-pong, fitness).

Procesul de revitalizare și regenerare urbană transcende activitățile de amenajare a infrastructurii aferente spațiilor publice. Transformarea și reinventarea urbană este un proces complex, bazat pe integrarea dimensiunilor sociale, ecologice și economice ale dezvoltării durabile și vor fi vizibile transformări pe toate cele trei paliere.

Întocmit:

